

W

Woord van de dag

Farmapiraat

opinie 18

Heft in eigen hand Ouderenzorg

In de serie 'Heft in eigen hand' kijkt Trouw mee met burgers die zelf de handen uit de mouwen steken. Dit is de laatste aflevering.

In Warffum is nu weer plek voor wie oud en kwetsbaar is

reportage • Het Noord-Groningse Warffum verloor zijn bejaardenhuis, maar kreeg er een zorgvilla voor terug. Dankzij drie burgers. Hoe flikten die dat?

Jeroen den Blijker
Warffum

Ze is een dame op leeftijd. 'Elizabeth', stelt ze zichzelf voor. Ze oogt vitaal, maar achter haar bril zoeken haar ogen voortdurend houvast. Want hoe oud ze precies is? Helaas, daarop moet ze het antwoord schuldig blijven. Zonder hulp weet ze ook niet hoe lang ze nu al in Het Groen Gasthuis in Warffum woont. Maar haar kamer is prachtig, met haar eigen meubels. "Wilt u die zien?" Daar in de stoel voor die grote ramen zit ze graag. Dan heb je mooi uitzicht op de enorme tuin.

Elizabeth is een van de zestien bewoners van de zorgvilla in het centrum van Warffum, in Noord-Groningen. Een kleinschalig particulier woonzorginitiatief, opgericht door Rommie Hoopman, Vincent Fennis en Marianne te Velde. "Want in het hoge noorden ontbrak het destijds aan een kleinschalige, huiselijke zorgplek voor mensen met dementie", zegt Hoopman, net als Te Velde en Fennis een ervaren mantelzorger.

Hoopman, verpleegkundige, is verantwoordelijk voor de zorgkwaliteit bij Het Groen Gasthuis. Te Velde kookt er een paar keer per week, zoveel mogelijk mét bewoners. Dat past in de zorgvisie: bewoners moeten zich niet afgedankt voelen. Zo is vandaag een bewoner druk bezig met de was, terwijl een ander de tuin inspecteert. En Fennis coördineert het beheer van de villa en de tuin.

'Gesprekken met commerciële aanbieders liepen op niets uit'

Eigenlijk dankt Het Groen Gasthuis zijn bestaan aan de sluiting van het bejaardenhuis in Warffum. Langer thuis wonen werd het beleid. Maar de bewoners van het bejaardenhuis moesten opeens verkassen. Het was een dreun voor het dorp. Te Velde: "Wij dachten: we moeten een tegenbeweging vormen". Fennis: "Op 28 september 2015 bracht Marianne ons bij elkaar. En lanceerde het idee met de zinsnede: het huis is binnen een jaar up and running." Daar kunnen ze nu wel om lachen. Hun huis ging open op 26 oktober 2020.

Want in het begin hadden ze niks. Er was geen geld, geen gebouw, alleen maar een plan. Waar begin je dan? Gesprekken met commerciële aanbieders van kleinschalige ouderenzorg liepen op niets uit. "We wilden geen dure zorgvilla: onze zorg zou ook voor mensen met een kleine portemonnee moeten zijn", zegt Te Velde. En aankoop van het grote, voormalige bejaardenhuis was geen optie. Fennis: "Om dat gebouw te exploiteren, zou je ruimte moeten verhuren. Dan word je meer projectontwikkelaar." Ook nieuwbouw viel af. Te duur.

Er kwamen subsidies en een ideële

Tips voor wie samen een kleinschalig zorginitiatief wil beginnen

- ▶ Weet voor wie je het doet, kennis over de zorg aan de doelgroep is een must.
- ▶ Een goed plan kan niet zonder financiële onderbouwing.
- ▶ Zorg voor een goed netwerk, bekendheid met de omgeving is een pre.
- ▶ Weet wat je niet weet, vraag de juiste mensen om advies.
- ▶ Samen kan je meer dan je denkt, maar met steun en begrip van je directe omgeving is het gemakkelijker.

bank toonde interesse. Bovendien stond het dorp achter hun ideeën. "En toen kwam opeens dit pand vrij", zegt Hoopman. Een monumentaal pand, met enorme tuin, maar ook met veel achterstallig onderhoud. Fennis: "Maar wij dachten: dat kunnen we, met steun van iedereen."

De koop kwam rond dankzij een overbruggingsregeling, met dank aan een particulier fonds uit Warffum. Toen stapte ook de bank aan boord. "In september 2019 kregen we de sleutel en zijn we gaan slopen en bouwen – met familie, vrienden, vrijwilligers en een architect en aannemer uit ons netwerk", zegt Fennis. Hoopman: "We zijn soms nog weleens verbaasd dat het ons is gelukt". Het Groen Gasthuis heeft nu ruim 25 vrijwilligers en 27 werknemers.

Minstens even belangrijk was de zorgvisie. Die is geïnspireerd op het werk van sociaal geriatr Anneke van der Plaats. Zij stelt dat mensen met dementie het rationeel denken verliezen en vooral emotioneel reageren op hun omgeving. "Daarmee hebben we rekening gehouden bij de verbouwing van ons pand", zegt Hoopman. De voordeur bijvoorbeeld, oogt onaantrekkelijk. Maar alle kamers hebben vrij zicht op de enorme tuin, wat een gevoel van vrijheid geeft. De gezamenlijke huiskamers en keukens ogen huiselijk en vertrouwd, bewoners hebben in hun eigen kamers hun eigen meubilair. Gekleurde wanden in het pand, bijvoorbeeld in de badkamers, dragen bij aan rust. Er zijn regels, maar die worden soepeltjes gehanteerd. Wil een bewoner in zijn pyjama ontbijten, om half tien? Prima. Samen eten is evenmin een wet van Meden en Perzen. En huisdieren zijn welkom.

"Sfeer is heel belangrijk, maar ook kennis over wat dementie doet met het brein", zegt Hoopman. "Je moet mensen niet confronteren met hun beperkingen maar op een waardige manier begeleiden in wat ze nog wél kunnen. Daarop trainen we onze nieuwe medewerkers. Die werkten vaak al eerder in de ouderenzorg, maar horen bij ons echt nieuwe dingen. Dan denk ik: hoe is het mogelijk? Maar ook: fijn dat dat bij ons er anders aan toegaat."

Het Groen Gasthuis is bewust kleurig en heeft een grote tuin.
FOTO'S REYER BOXEM

